

Mijn beroepsloopbaan is achter de rug. Ik heb de deur feestelijk en in volle gemoedsrust dichtge-trokken. Het was een leven vol rechte lijnen, exacte en positieve gegevens, beheer en organisatie, projecten of productie. Punt.

De welige Leuvense streek heeft mij heel mijn leven geknuffeld, verwarmd, omsloten. Nu wil ik dit mooie, glooiende heuvelland rond Leuven beléven. Er wandelen, er genieten, er in ondergaan en mij er mee meten : ik wil op tocht gaan !

Ik heb het niet alleen over het landschap met tuintjes en bomen. Ik wil ook mensen in het oog krijgen : in goeden doen, in de knoop met zichzelf, gelukkig met de kinderen of ziek tot stervens toe. God, de wereld, het lot, mijn aard, ... ze zijn mij rijkelijk goedgezind. Dus voel ik de zachte dwang binnenin mij om mijn handen te reiken aan tochtgenoten met wat minder geluk.

Op tocht gaan ? Eerst voorbereiden en trainen ! Tijdens een ontelbaar aantal sessies zat mijn geest te stomen in een dichtgepakte zaal : aandacht voor de menselijke drama's achter de woorden 'niet-meer-te-genezen'; een lange inventaris leren van lichamelijke zorgen en medicaties (ik voelde me er toen echt niet goed bij); met een hilarisch-acrobatische sessie op bedden en in alle mogelijke posities (de eerste hulp die ik nodig had bij een patiënte was toen niet aanwezig: Mw. de Stalen Verpleegster !); en belangrijk, maar o zo kort, een sessie over luisteren en communiceren. Ik leerde wat al zovele trekkers vóór mij zich eigen gemaakt hebben, met vallen en opstaan. Oefenen voor een tocht is nodig; maar ondervinding ligt altijd een paar stappen verder, op de eigen weg.

Klaar voor het vertrek ... Het startschot komt wel heel snel. Het evaluatieinterview is net niet achter de rug of Yolande vraagt mij al mee. Een kans om de leerstof te vergeten krijg ik niet. Goed zo.

Dus ga ik op stap naar Ludo, en ik zit 's namiddags met hem in zijn veranda, in zijn tuin of in zijn living. Hij vertelt; hij kan boeiend vertellen en hij heeft een rijk verleden. Hij verhaalt de familie-geschiedenis die hij wil schrijven, terwijl zijn huisgenoten even kunnen rusten. Ik geniet van de schuine en de rechte verhalen. Hij is fier over wat hij gedaan heeft en straalt omdat hij het nu kan vertellen aan een gewillig oor. Hij deelt een bier en kijkt geboeid toe als ik wat snoei in de tuin.

Maar de geschiedenis dekt zichzelf toe. Ludo's overlijden staat op een morgen in de krant en ik voel me plots heel raar van binnen ... de dag voordien heb ik hem nog echt levendig gezien, en nu ... Wat is er zo ineens gebeurd ? Ik stel me vragen over zijn dood ... Gelukkig is er een telefoon van Yolande. Zij weet wat er gebeurd is en stelt me gerust. Het is een prachtige etappe geweest van de tocht door het Meerdaalwoud.

Vier weken later nu, ben ik 's morgens ergens in de stad om Julia, een oudere vrouw uit bed te halen, eten te geven en te helpen wassen. Ze ziet er wat opgepoft en rozig uit; iemand met weinig ervaring kan zich vergissen ... Routinematig gaat alles opperbest : Jan is een geboren organisator en heeft alles tot in de puntjes geregeld. Zo is hij altijd geweest. Zelfs het onvoorziene voorziet hij : hij heeft ons gevraagd om, als er 'iets' met hem zou gebeuren, de verzorging toch te laten verdergaan. Hij praat over zichzelf, hij praat in de plaats van Julia. Ik vraag haar of ze een goede nacht heeft gehad, hij antwoordt.

Wat denkt zij over zichzelf ? Zij heeft nauwelijks kans het te zeggen. Hij is de hele tijd erbij. Toch is er soms een spleetje als hij buiten een sigaret rookt (deze éne keer vind ik roken positief) :

- Ik kan niet geloven dat dit voor mij het einde is.
- Ik voel me niet meer thuis in mijn eigen huis met al die verschillende mensen over de vloer.
- Ik staar de hele tijd naar het plafond; als ik een spinneweb zie, ze niet meer zelf kan afnemen, dan valt het me zwaar.

De sigaret is op. Jan en ik doen samen de vaat. Hij zegt moeizaam hoe gelukkig hij is dat hij Julia kan verzorgen. Zij is nu al vier maanden thuis uit de kliniek, ook al hebben de dokters haar toen hooguit drie weken beloofd. Maar zij is beter dan ooit in het laatste jaar. Hij weent omdat het moeilijk is, bijna boven zijn krachten gaat. Hij wordt oud. Julia, Jan en ik stappen voorzichtig in een vroege herfstzon over het gazon, groen met bronzen blaren besprenkeld.

Drie weken later (ik ben er even niet geweest) sterft Julia. De begrafenis zou in intieme kring gebeuren. Maar haar overlijden staat toch in mijn krant gemeld, en dus ... Jan is ontroerd als hij mij bij de kist ziet staan, een stil moment in gebed. Bij het afscheid dankt hij ... en weent, weent als een kind, weent in mijn armen. Thuis kijk ik naar de foto op Julia's doodsprentje : een haardos maakt haar voor mij onbekend en het gezicht heeft een kracht die ik zelf nooit heb gemerkt. De struiken van het binnentuintje staan in bloei ...

Dezelfde dag vraagt Yolande mij bij Paula. Heel haar leven woont zij al met Rosa, haar zus, alleen in een verzorgde villa aan de rand van het beukenbos. Rosa heeft gearzeld : "Een man om haar te helpen ? Neen, dat is wellicht toch te delicaat !" Maar nood breekt wet en dus ... ik zie vraagtekens op haar gezicht. Wij sukkelen samen wat met de stalen verpleegster zodat het wantrouwen nog groter wordt. Paula kan nauwelijks nog staan, hangt aan mijn hals als de verpleegster haar wast, maar glimlacht ontroerd als ik haar zeepparfum bij een jong meisje thuisbreng.

Na enkele weken begint Rosa te praten. Over een tak van de familie waarvan ze veel hulp krijgt en over een andere tak ... ze schreit. Paula heeft altijd de leiding gehad; nu doet Rosa de duizend werkjes. We staan samen aan de vaat, kijken uit over de tuin. Het regent in dit machtig prachtig bos. Paula weet dat ze straks alleen zal zijn. Haar moeder heeft haar aan zich gebonden, zij had gehoopt op ...; nu is het te laat. Zij weent. Het regent verder. Morgen kom ik weer ...

*Een nieuwe vrijwilliger,
op stap door het bos
met Palliatieve Zorg.*